

Aan de gemeenteraad van de  
gemeente van Steenbergen  
Postbus 6  
4650 AA STEENBERGEN

uw kenmerk	uw brief van	ons kenmerk	telefoonnummer	datum
		BA/2024.01	06-42397237	26 januari 2024

Onderwerp: Belangrijkste resultaten DoeMee-onderzoek 2022  
Bijlage: 1 - Factsheet gemeente Steenbergen Doe Mee onderzoek 2022  
2 - Verdiepende rapportage Doe Mee 2022 v1.0

Geachte leden van de Raad,

In 2022 heeft de voormalige Rekenkamercommissie (hierna: RKC) deelgenomen aan het NVRN DoeMee-onderzoek "Ondersteuning van de Volksvertegenwoordiging". De centrale vraag in dit onderzoek was: *hoeveel is de volksvertegenwoordiging bereid voor haar eigen ondersteuning uit te geven?* Met deze rekenkamerbrief bieden wij u de factsheet van de gemeente Steenbergen en de verdiepende rapportage van de NVRN aan. Verder benoemen we in deze brief als rekenkamer een aantal algemene en specifieke constateringingen voor wat betreft de gemeente Steenbergen. Wij geven u ter overweging met elkaar hierover het gesprek aan te gaan.

### **Het onderzoek is uitgewerkt in een verdiepende rapportage en factsheet**

In het onderzoek zijn inventarisaties gemaakt van de budgetten en omvang van de griffie, de rekenkamer en de fractieondersteuning. Daarnaast zijn gegevens verzameld over het gebruik van instrumenten van de volksvertegenwoordiging. Denk hierbij aan het stellen van vragen, het verkrijgen van ambtelijke bijstand en het organiseren van werkbezoeken.

### **Overheden gaan wisselend om met de manier waarop 'overhead' wordt doorberekend**

Denk hierbij aan huisvestingslasten en de kosten voor (ICT- en HRM-)ondersteuning. Bij verschillende overheden worden eventuele kosten voor externe inhuur voor de griffie ook ten laste gebracht van het budget van de griffie. Bij andere overheden wordt externe inhuur bekostigd uit een daarvoor beschikbaar generiek budget. In een aanvullende vraag is een specificatie gevraagd welke posten onderdeel uitmaken van de begrote kosten voor de griffie. Deze informatie is kwalitatief van aard. Daarmee is het niet mogelijk geweest om te komen tot een voor alle griffies op identieke wijze samengesteld bedrag. Bij vergelijking van het budget van individuele overheden met het gemiddelde past daarmee de nadrukkelijke kanttekening dat geen sprake is van een zuivere vergelijking.

### **Over de periode 2018-2022 is er in het algemeen sprake van stijgend budget voor de griffie**

Zowel bij provincies als gemeenten. Toch past ook daar een nuancering. In verschillende gemeenten en provincies worden specifieke budgetten ondergebracht in het algemene budget voor de griffie. Daarmee stijgt niet zozeer in het algemeen het beschikbare budget voor de griffie, maar krijgt de griffie vooral meer armslag om zelf keuzes voor de besteding van het budget te maken. Soms wordt er al rekening mee gehouden dat er geschoven kan worden met projectgelden, waardoor griffiers niet de behoefte voelen om aan te dringen op structurele verhoging van het budget.

### **Budget voor griffie stijgt, ook bij gemeente Steenbergen**

Over de periode 2018-2022 was er zowel bij provincies als gemeenten sprake van een stijgend budget voor de griffie. Dit geldt ook voor de gemeente Steenbergen (€345.339 in 2018 naar €469.334 in 2022), waarbij opgemerkt moet worden dat er in zowel 2018 en 2022 sprake was van incidenteel extra budget (€ 60.000,-) vanwege de gemeenteraadsverkiezingen, het inwerkprogramma en het formatieproces.

### **De omvang van de griffie in Steenbergen is groter dan bij vergelijkbare gemeenten**

In de gemeente Steenbergen bedraagt de omvang van de griffie 3,0 fte ten opzichte van 2,2 fte bij gemeenten van vergelijkbare omvang. De griffie in Steenbergen bestaat uit een griffier, raadsadviseur/plaatsvervangend griffier en secretariële ondersteuning, en past Steenbergen in de landelijke trend om de ondersteuning van de volksvertegenwoordiging te versterken.

### **Het volgen van trainingen/cursussen voor raadsleden is belangrijk**

Er komt veel op raadsleden af. Het vergaren van nieuwe kennis en vaardigheden kan raadsleden helpen om hun rol krachtig in te vullen. Door verschillende griffiers wordt opgemerkt dat de opleidingsbehoefte onder volksvertegenwoordigers toeneemt, mede vanwege het feit dat er meer relatief onervaren volksvertegenwoordigers aantreden. Er zijn vanwege de opkomst van lokale partijen ook meer volksvertegenwoordigers die geen gebruik kunnen maken van een landelijke partijorganisatie met eigen opleidingsfaciliteiten.

### **Groeiende behoefte aan training is niet direct zichtbaar**

Veel opleidingen worden 'om niet' door specialisten vanuit de organisatie van de betrokken overheid, waaronder de griffie zelf, verzorgd. De griffie in Steenbergen verzorgt gemiddeld 2 keer per jaar cursussen/trainingen ten behoeve van de volksvertegenwoordiging, de heidagen en specifieke voorzitterstrainingen niet meegerekend. Zo had Steenbergen in 2021 een voor trainingen een bedrag van € 2.632 besteed tegenover een landelijk gemiddelde bij gemeenten van vergelijkbare omvang van € 2.031. Binnen dit NVRR onderzoek is alleen gekeken naar de kosten van trainingen en opleidingen, niet naar de kwaliteit en de inhoud ervan. Daarnaast was er in 2021, tijdens de coronaperiode, weinig ruimte en mogelijkheid om trainingen te verzorgen. Desalniettemin kan het waardevol zijn om het gesprek te voeren over welke trainingsbehoefte er bestaan en of het nodig is om het budget hiervoor te bepalen.

### **Er wordt goed gebruik gemaakt van het recht om vragen te stellen**

Volksvertegenwoordigers hebben het recht om mondeling en/of schriftelijk vragen aan het college te stellen. Het aantal mondelinge en schriftelijke vragen dat wordt gesteld, wordt geregistreerd. Van de mogelijkheid om schriftelijke vragen te stellen, maken volksvertegenwoordigers over het algemeen goed gebruik. Naarmate een gemeente groter is, neemt doorgaans het aantal schriftelijke vragen toe. Het aantal schriftelijke vragen in de gemeente Steenbergen was desalniettemin het hoogste van alle respondenten. Gebruik maken van het recht om het stellen van vragen is en blijft belangrijk.

### **In Steenbergen is er geen sprake van fractieondersteuning en/of -budget**

Steenbergen kent geen verordening op fractieondersteuning. Vaste ambtelijke ondersteuning per fractie staat op dit moment ook niet open in de verordening op de ambtelijke bijstand. Het is de overweging waard om te kijken of en zo ja op welke manier fractieondersteuning gewenst is.

### **Er wordt in Steenbergen gemiddeld drie werkbezoeken per jaar georganiseerd**

Informatiebijeenkomsten en werkbezoeken zijn gangbare instrumenten voor volksvertegenwoordigers om geïnformeerd te worden over actuele thema's. Deze instrumenten konden ten tijde van de beperkingen vanwege corona maar weinig worden ingezet, hetgeen blijkt uit de vastgestelde trend. Van instrumenten als enquêtes of onderzoeken die door de volksvertegenwoordiging zelf kunnen worden georganiseerd, is in de praktijk zelden tot nooit sprake.

### **Budget rekenkamer in Steenbergen is in lijn met het advies van de NVRR**

Alle deelnemers aan het DoeMee-onderzoek 2022 hebben een actieve rekenkamer. De NVRR geeft als vuistregel dat een budget van € 1,33 per inwoner gewenst is. Uit het onderzoek komt naar voren dat het gemiddelde budget van gemeenten met een vergelijkbare omvang € 1,64 is. In de gemeente Steenbergen is het budget € 1,31 en komt daarmee overeen met het advies van de NVRR. Vooralsnog is dit toereikend om gedegen onderzoek te doen.

### **Het Doe-Mee onderzoek van 2022 was vooral een kwantitatief onderzoek**

Waarbij de focus werd gelegd op de uitgaven en budgetten van de griffies. Dat geeft nog geen oordeel of inzicht in de doelmatigheid en effectiviteit van de budgetten. De hoogte van de budgetten is afhankelijk van de wens op ondersteuning vanuit de gemeenteraad.

Op dit moment vindt er een landelijke discussie plaats over versterking van de lokale democratie. Vanuit het ministerie van Binnenlandse Zaken vindt een landelijke inventarisatie plaats van de budgetten van de raad en het gebruik van de wettelijke instrumenten. Het doel van dit landelijke onderzoek is om inzicht te krijgen of dat de raden toereikende en adequate ondersteuning ter beschikking hebben voor het uitoefenen van hun verschillende rollen. Het Doe-Mee onderzoek van 2022 is in die zin zijn tijd vooruit.

Wij vertrouwen erop u hiermee voorlopig voldoende te hebben geïnformeerd. Mocht u nog vragen en/of opmerkingen hebben, dan vernemen wij dat natuurlijk.

Met vriendelijke groet,  
Namens de rekenkamer gemeente Steenbergen,

mr. B. Acer  
Secretaris

drs. M L.H. Ridderhof  
Voorzitter